

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBĖS REZERVO
Į S T A T Y M A S**

2000 m. rugpjūčio 31 d. Nr. VIII-1908
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

1. Šis įstatymas reglamentuoja Lietuvos valstybės rezervo (toliau – valstybės rezervo) sudarymą, kaupimą, tvarkymą ir administravimą.
2. Sudarant, kaupiant ir tvarkant naftos ir naftos produktų atsargas, šis įstatymas taikomas tiek, kiek jų sudarymo, kaupimo ir tvarkymo nereglamentuoja kiti Lietuvos Respublikos įstatymai.
3. Šis įstatymas netaikomas kariuomenės mobilizacinėms atsargoms.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Valstybės rezervas** – piniginės lėšos (nacionaline bei užsienio valiuta) ir valstybės lėšomis įsigytos materialinių išteklių atsargos bei privalomosios materialinių išteklių atsargos mobilizaciniais poreikiams, ūkio ir civilinės saugos sistemos funkcionavimo poreikiams patenkinti mobilizacijos, ekstremalių situacijų bei ekonominės grėsmės sąlygomis.
2. **Materialiniai ištekliai** – žaliavos, medžiagos, pagrindiniai energijos ištekliai, žemės ūkio produktai, maisto produktai ir jų pusgaminiai, vaistai ir medicinos reikmenys, mašinos, įrenginiai, ryšių, sanitarijos ir civilinės saugos priemonės.
3. **Privalomosios materialinių išteklių atsargos** – materialiniai ištekliai, kuriuos šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka įpareigoti subjektai privalo kaupti ir tvarkyti.
4. **Ekstremali situacija** – padėtis, kuri atsiranda dėl gamtinių, techninių, ekologinių ar socialinių priežasčių arba karo veiksmų ir lemia staigų bei didelį pavojų žmonių gyvybei ar sveikatai, turtui, gamtai arba žmonių žūtį, sužalojimą ar turtinius nuostolius.
5. **Ekonominė grėsmė** – materialinių išteklių tiekimo kliūtys, dėl kurių gali sutrikti Lietuvos Respublikos ar jos teritorijos administracinio vieneto ūkio normali veikla.
6. **Valstybės rezervo sudarymas** – valstybės rezervo nomenklatūros, piniginių lėšų dydžio, materialinių išteklių atsargų kiekio, jų sukaupimo terminų ir saugojimo sąlygų nustatymas.
7. **Valstybės rezervo kaupimas** – piniginių lėšų pervedimas į valstybės rezervo sąskaitą bei materialinių išteklių laikymas saugojimo vietose.
8. **Valstybės rezervo tvarkymas** – valstybės rezervo piniginių lėšų naudojimas, apskaita ir valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų saugojimas, keitimas, atnaujinimas, nurašymas, naudojimas, atkūrimas bei apskaita.
9. **Valstybės rezervo naudojimas** – valstybės rezervo piniginių lėšų ir materialinių išteklių atsargų negrąžintinas perdavimas, valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų pardavimas arba valstybės rezervui priklausančių mašinų, įrenginių bei ryšių, medicinos ir civilinės saugos priemonių panaudojimas šio įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka.
10. **Valstybės rezervo administravimas** – valstybės rezervo koordinatoriaus, valstybės rezervo tvarkytojų bei valstybės rezervo atsakingųjų saugotojų funkcijų įgyvendinimas sudarant, kaupiant ir tvarkant valstybės rezervą.
11. **Valstybės rezervo koordinatorius** – Vyriausybės įgaliota institucija, koordinuojanti valstybės rezervo tvarkytojų veiklą.

12. Valstybės rezervo tvarkytojas – valstybės ar savivaldybės institucija, valstybės ar savivaldybės įstaiga, organizuojanti valstybės rezervo sudarymą, kaupimą ir tvarkymą jai pavestose veiklos srityje.

13. Valstybės rezervo atsakingasis saugotojas – valstybės ar savivaldybės institucija, valstybės ar savivaldybės įstaiga, įmonė bei organizacija, šio įstatymo nustatyta tvarka sauganti, naudojanti bei apskaitanti valstybei nuosavybės teise priklausančias valstybės rezervo materialinių išteklių atsargas ir (arba) kaupianti bei tvarkanti privalomasias materialinių išteklių atsargas.

3 straipsnis. Valstybės rezervo sudarymo, kaupimo ir tvarkymo teisiniai pagrindai

Sudarant, kaupiant ir tvarkant valstybės rezervą, privalo dalyvauti valstybės ir savivaldybės institucijos, valstybės ir savivaldybės įstaigos, taip pat visų rūšių bei nuosavybės formų įmonės, užsienio valstybių įmonių filialai ir atstovybės, biudžetinės ir viešosios įstaigos, kitos ne pelno organizacijos (toliau – ūkio subjektai), vadovaudamiesi šiuo, Mobilizacijos ir mobilizacinio rezervo rengimo bei Civilinės saugos įstatymais.

4 straipsnis. Valstybės rezervo sudėtis

1. Valstybės rezervą sudaro piniginės lėšos ir valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos.

2. Valstybės rezervo piniginės lėšos yra skirtos materialiniams ištekliams įsigyti, gelbėjimo bei atstatymo darbams ir kitoms reikmėms finansuoti ekstremalių situacijų ir ekonominės grėsmės metu.

3. Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargas sudaro mobilizacinio rezervo materialinių išteklių atsargos, civilinės saugos priemonių atsargos ir ūkio atsargos.

4. Mobilizacinio rezervo materialinių išteklių atsargos – valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų dalis, skiriama Lietuvos Respublikos ūkio mobilizaciniais poreikiams tenkinti paskelbus mobilizaciją arba įvedus nepaprastąją padėtį. Mobilizacinio rezervo materialinių išteklių atsargų sudarymo, kaupimo ir tvarkymo principus nustato šis bei Mobilizacijos ir mobilizacinio rezervo rengimo įstatymai.

5. Civilinės saugos priemonių atsargos – valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų dalis, skiriama civilinės saugos sistemos funkcionavimui užtikrinti mobilizacijos ir ekstremalių situacijų metu.

6. Ūkio atsargos – valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų dalis, įskaitant privalomasias materialinių išteklių atsargas, skiriama būtiniausiems ūkio subjektų bei gyventojų poreikiams tenkinti mobilizacijos, ekstremalių situacijų ir ekonominės grėsmės metu.

5 straipsnis. Valstybės rezervo nuosavybė

1. Valstybės rezervo piniginės lėšos ir materialinių išteklių atsargos, įsigytos valstybės lėšomis, nepaisant jų saugojimo vietos, yra valstybės nuosavybė.

2. Privalomosios materialinių išteklių atsargos yra ūkio subjektų, kurie šias atsargas kaupia ir tvarko, nuosavybė. Šių materialinių išteklių atsargų valdymo, naudojimo ir disponavimo jomis apribojimus nustato šis įstatymas. Šio įstatymo 13 straipsnyje nustatytais atvejais panaudojus privalomasias materialinių išteklių atsargas, ūkio subjektams atlyginama Vyriausybės nustatyta tvarka.

6 straipsnis. Valstybės rezervo finansavimas

1. Valstybės rezervo sudarymas, piniginių lėšų kaupimas ir tvarkymas bei valstybei nuosavybės teise priklausančių materialinių išteklių atsargų kaupimas ir tvarkymas finansuojamas:

1) valstybės biudžeto asignavimais;

2) lėšomis, gautomis realizavus valstybei nuosavybės teise priklausančias valstybės rezervo materialinių išteklių atsargas;

3) lėšomis, gautomis pagal Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis;

4) kitomis teisėtai gautomis lėšomis.

2. Šio straipsnio 1 dalyje išvardytų finansavimo šaltinių lėšų apskaita tvarkoma Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, remiantis Biudžeto sandaros įstatymu, Valstybės izdo įstatymu ir kitais teisės aktais pagal specialiąsias valstybės rezervo programas. Šių programų lėšas naudoja valstybės rezervo tvarkytojai.

3. Vyriausybė kasmet nustato valstybės rezervo piniginių lėšų sumą, kuri negali būti panaudota einamajam valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų kaupimui ir tvarkymui. Šias valstybės rezervo pinigines lėšas naudoja valstybės rezervo koordinadorius.

4. Privalomųjų materialinių išteklių atsargų kaupimą bei tvarkymą finansuoja ūkio subjektai, kaupiantys ir tvarkantys šias atsargas.

7 straipsnis. Valstybės rezervo duomenų slaptumas

1. Valstybės rezervo duomenys yra įslaptinta informacija, kuri įslaptinama, saugoma, naudojama ir išslaptinama įstatymų nustatyta tvarka, jei šis įstatymas nenustato ko kita. Duomenų apsaugą organizuoja bei vykdo valstybės rezervo koordinadorius, valstybės rezervo tvarkytojai ir valstybės rezervo atsakingieji saugotojai.

2. Duomenys apie sukauptas valstybės rezervo naftos ir naftos produktų atsargas, jų naudojimą bei su tuo susijusius Vyriausybės sprendimus ir (ar) terminuotą šių atsargų sumažinimą teikiami Europos Komisijai Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

ANTRASIS SKIRSNIS

VALSTYBĖS REZERVŲ SUDARYMAS, KAUPIMAS IR TVARKYMAS

8 straipsnis. Valstybės rezervo sudarymo, kaupimo ir tvarkymo sąlygos

1. Vyriausybė tvirtina valstybės rezervo piniginių lėšų dydį ir sukaupimo terminus, valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų, priklausančių valstybei nuosavybės teise, nomenklatūrą, kiekį, sukaupimo terminus ir valstybės rezervo atsakinguosius saugotojus.

2. Vyriausybė tvirtina privalomųjų materialinių išteklių atsargų nomenklatūrą ir nustato sukauptinų privalomųjų materialinių išteklių atsargų kiekį ir sukaupimo terminus. Ūkio subjektus, įpareigojus sukaupti ir tvarkyti privalomas materialinių išteklių atsargas, privalomųjų materialinių išteklių atsargų, sukauptinų kiekvieno iš šių ūkio subjektų, kiekį, nomenklatūrą bei sukaupimo terminus tvirtina Vyriausybės įgaliota institucija Vyriausybės nustatyta tvarka.

3. Ūkio subjektų sukauptinas privalomųjų atsargų kiekis nustatomas atsižvelgiant į tai, kokią Lietuvos Respublikoje parduotų materialinių išteklių ir juos naudojant pagamintų bei parduotų prekių ir suteiktų paslaugų dalį sudaro šių ūkio subjektų pagaminti ir importuoti materialiniai ištekliai bei juos naudojant pagamintos ir parduotos prekės bei suteiktos paslaugos.

4. Kaupti ir tvarkyti privalomas materialinių išteklių atsargas neprivalo:

1) ūkio subjektai, kurie verčiasi tik mažmenine šių materialinių išteklių bei juos naudojant pagamintų prekių ir suteiktų paslaugų prekyba;

2) ūkio subjektai, kurių didmeninės prekybos šiais materialiniais ištekliais bei juos naudojant pagamintų prekių ir suteiktų paslaugų metinė apyvarta neviršija Vyriausybės nustatytos minimalios sumos.

5. Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos, priklausančios valstybei nuosavybės teise, ir privalomosios materialinių išteklių atsargos turi atitikti Lietuvos Respublikoje nustatytus jų saugos, nekenksmingumo sveikatai ir aplinkai bei kokybės reikalavimus ir tikti ilgalaikiam saugojimui. Materialinių išteklių atitiktis tvirtinama įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

9 straipsnis. Materialinių išteklių pirkimas valstybės lėšomis ir jų keitimas

1. Valstybės rezervo tvarkytojai valstybės rezervui skirtus materialinius išteklius valstybės lėšomis perka Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka.

2. Valstybei nuosavybės teise priklausančios valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos keičiamos, jei saugojimo metu nustatoma gamybos defektų arba jei šie ištekliai neatitinka nustatytų saugos, nekenksmingumo sveikatai ir aplinkai bei kokybės reikalavimų ar netinka ilgalaikiam saugojimui. Keičiamų materialinių išteklių grąžinimo pardavėjui, atlyginimo už juos ir keitimo išlaidų padengimo sąlygos ir tvarka nustatomos valstybės rezervo tvarkytojo ir pardavėjo pirkimo–pardavimo sutartyje. Jei keičiamų materialinių išteklių neįmanoma grąžinti pagal pirkimo–pardavimo sutarties sąlygas, jie parduodami arba šio įstatymo nustatyta tvarka nurašomi.

10 straipsnis. Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų saugojimas

1. Valstybei nuosavybės teise priklausančios valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos saugomos Lietuvos Respublikos teritorijoje. Privalomosios materialinių išteklių atsargos, kurias sukaupti ir tvarkyti įpareigos Lietuvos Respublikos įmonių registre įregistruotos įmonės, veikiančios kitoje valstybėje pagal galiojančias Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis, gali būti saugomos tos valstybės teritorijoje. Materialinių išteklių atsargų priskyrimo ir nepriskyrimo valstybės rezervui kriterijus pagal jų saugojimo vietą nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

2. Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos saugomos:

1) joms saugoti skirtuose statiniuose;

2) valstybės rezervo atsakingųjų saugotojų sandėliuose ir talpyklose, vadovaujantis valstybės rezervo tvarkytojo ir valstybės rezervo atsakingojo saugotojo pasaugos sutartyje nustatyta materialinių išteklių saugojimo tvarka;

3) ūkio subjektų, kuriems nustatyta užduotis sukaupti ir tvarkyti privalomąsias materialinių išteklių atsargas, pasirinktose saugojimo vietose.

3. Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargoms saugoti skirtų statinių projektavimo techninės bei specialiosios sąlygos ir statinio techninės charakteristikos privalo atitikti Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytus saugomų valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų kokybės, saugumo bei panaudojimo galimybių reikalavimus.

11 straipsnis. Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų atnaujinimas

1. Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos atnaujinamos, kai:

1) baigiasi jų tinkamumo naudoti terminas;

2) nepasibaigus tinkamumo terminui pablogėja jų kokybė;

3) jos neatitinka pasikeitusių Lietuvos Respublikoje nustatytų saugos ir nekenksmingumo sveikatai ir aplinkai reikalavimų arba analogiškų rinkoje esančių materialinių išteklių kokybės standartų ar techninio lygio.

2. Valstybei nuosavybės teise priklausančias valstybės rezervo materialinių išteklių atsargas atnaušina jų tvarkytojai. Privalomąsias materialinių išteklių atsargas atnaušina ūkio subjektai, kurie jas kaupia ir tvarko.

3. Atnaujinant valstybės rezervo materialinių išteklių atsargas Vyriausybės nustatyta tvarka, senieji ištekliai parduodami arba šio įstatymo nustatyta tvarka nurašomi ir įsigyjama tiek pat analogiškų materialinių išteklių.

4. Lėšos, gautos už parduotas valstybei nuosavybės teise priklausančias valstybės rezervo materialinių išteklių atsargas, skiriamos šių materialinių išteklių atsargų kiekiui atnaujinti ir tais finansiniais metais nustatytam šių ir kitų materialinių išteklių atsargų kiekiui sukaupti.

5. Privalomųjų materialinių išteklių atsargas savo lėšomis atnaušina ūkio subjektai, kurie jas sukaupia ir tvarko.

12 straipsnis. Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų nurašymas

1. Valstybei nuosavybės teise priklausančios valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos, kurių neįmanoma parduoti, kadangi saugojimo metu pasibaigė jų tinkamumo naudoti terminas arba jie nebeatitinka nustatytų Lietuvos Respublikoje saugos ir nekenksmingumo sveikatai ir aplinkai reikalavimų ar analogiškų materialinių išteklių, esančių rinkoje, kokybės standartų ar techninio lygio, nurašomi Vyriausybės nustatyta tvarka valstybės rezervo tvarkytojo sprendimu.

2. Nurašytų valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų sunaikinimą Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka organizuoja valstybės rezervo tvarkytojas.

13 straipsnis. Valstybės rezervo naudojimas

1. Valstybės rezervas gali būti naudojamas:

- 1) valstybės reikmėms užtikrinti paskelbus mobilizaciją ir (ar) įvedus nepaprastąją padėtį;
- 2) valstybės reikmėms užtikrinti ekstremalių situacijų metu bei ekstremalių situacijų padariniams likviduoti;
- 3) ūkio funkcionavimui palaikyti ekonominės grėsmės atvejais;
- 4) pagalbai kitoms valstybėms suteikti pagal galiojančias Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis.

2. Ūkio atsargos Vyriausybės nustatytais atvejais ir tvarka taip pat gali būti naudojamos ekonomikai stabilizuoti, kai materialinių išteklių rinkoje nepalankiai pasikeičia pasiūla ir (ar) paklausa.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nustatytais atvejais Vyriausybė:

- 1) priima sprendimą panaudoti valstybės rezervo pinigines lėšas ir materialinių išteklių atsargas;
- 2) nustato ūkio subjektus, kuriems paskirstomos valstybės rezervo pinigines lėšos ir materialinių išteklių atsargos;
- 3) nurodo valstybės rezervo atsakingiesiems saugotojams, tvarkantiems privalomąsias materialinių išteklių atsargas, atlygintinai perduoti jas nustatytiems ūkio subjektams.

4. Susidarius ekstremaliai situacijai, valstybės rezervo tvarkytojas turi teisę priimti sprendimą panaudoti jo tvarkomas valstybei nuosavybės teise priklausančias valstybės rezervo pinigines lėšas ir materialinių išteklių atsargas. Valstybės rezervo tvarkytojo sprendimai panaudoti valstybės rezervą turi būti nedelsiant pateikti Vyriausybei. Jeigu Vyriausybė šiems sprendimams nepritaria, žalą, atsiradusią dėl nepagrįsto valstybės rezervo panaudojimo, valstybės rezervo tvarkytojas atlygina įstatymų nustatyta tvarka.

5. Šio straipsnio 1 dalyje numatytais atvejais naudojamų valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų gabenimą organizuoja ūkio subjektai, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka paskirti atsakingais už gelbėjimo darbų bei kitų neatidėliotinų darbų atlikimą ir (ar) ūkio funkcionavimo užtikrinimą bei pagalbos suteikimą.

6. Šio straipsnio 2 dalyje numatytais atvejais Vyriausybė priima sprendimą parduoti valstybei nuosavybės teise priklausančias valstybės rezervo materialinių išteklių atsargas Vyriausybės nustatytais kainomis bei laikinai sumažinti privalomųjų materialinių išteklių atsargų kiekį Lietuvos Respublikoje, Lietuvos Respublikos teritorijos administraciniame vienetuose ar atskiruose ūkio subjektuose.

7. Valstybės rezervo energijos išteklių atsargos naudojamos vadovaujantis Vyriausybės patvirtintu planu.

14 straipsnis. Valstybės rezervo atkūrimas

1. Šio įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje numatytais atvejais panaudotų valstybės rezervo piniginių lėšų ir materialinių išteklių atsargų atkūrimo terminus ir tvarką nustato Vyriausybė, panaudojus valstybės rezervą.

2. Šio įstatymo 13 straipsnio 2 dalyje numatytais atvejais panaudotų valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų atkūrimo terminus ir tvarką nustato Vyriausybė, priimdama sprendimą panaudoti šias valstybės rezervo materialinių išteklių atsargas.

TREČIASIS SKIRSNIS VALSTYBĖS REZERVO ADMINISTRAVIMAS

15 straipsnis. Valstybės rezervo administravimo subjektai

1. Valstybės rezervo administravimo subjektai yra valstybės rezervo koordinatorius, valstybės rezervo tvarkytojai ir valstybės rezervo atsakingieji saugotojai.
2. Valstybės rezervo koordinatorius yra Vyriausybės įgaliota valstybės institucija.
3. Vyriausybė skiria valstybės rezervo tvarkytojus ir tvirtina valstybei nuosavybės teise priklausančio valstybės rezervo atsakinguosius saugotojus. Valstybės rezervo atsakingieji saugotojai bei valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų saugojimo vietos parenkami Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.
4. Valstybės rezervo koordinatoriaus nurodymai dėl valstybės rezervo administravimo yra privalomi valstybės rezervo tvarkytojams, o valstybės rezervo tvarkytojų nurodymai – valstybės rezervo atsakingiesiems saugotojams.

16 straipsnis. Valstybės rezervo koordinatorius

Valstybės rezervo koordinatorius:

- 1) teikia Vyriausybei siūlymus dėl valstybės rezervo piniginių lėšų dydžio ir sukaupimo laiko bei materialinių išteklių atsargų nomenklatūros, kiekio, sukaupimo laiko ir valstybei nuosavybės teise priklausančio valstybės rezervo atsakingųjų saugotojų patvirtinimo;
- 2) teikia Vyriausybei siūlymus dėl valstybės biudžeto asignavimų bei kitų valstybės lėšų skyrimo valstybės rezervui sudaryti, kaupti ir tvarkyti;
- 3) Vyriausybės nustatyta tvarka nustato bei tvirtina ūkio subjektus, įpareigotus sukaupti ir tvarkyti privalomąsias materialinių išteklių atsargas, šių atsargų, sukauptinų kiekviename iš šių ūkio subjektų, kiekį, nomenklatūrą bei sukaupimo terminus;
- 4) koordinuoja ir kontroliuoja valstybės rezervo sudarymą, kaupimą ir tvarkymą;
- 5) derina valstybės rezervo tvarkytojų teikiamus dokumentus, reglamentuojančius jų veiklos sričiai priklausančio valstybės rezervo sudarymą, kaupimą ir tvarkymą.

17 straipsnis. Valstybės rezervo tvarkytojas

1. Valstybės rezervo tvarkytojas:

- 1) teikia valstybės rezervo koordinatoriui siūlymus dėl valstybei nuosavybės teise priklausančio valstybės rezervo bei privalomųjų materialinių išteklių atsargų nomenklatūros, kiekio, sukaupimo laiko, valstybei nuosavybės teise priklausančio valstybės rezervo atsakingųjų saugotojų nustatymo;
- 2) teikia valstybės rezervo koordinatoriui siūlymus dėl valstybės biudžeto lėšų poreikio valstybės rezervui kaupti ir tvarkyti;
- 3) suderinęs su valstybės rezervo koordinatoriumi, tvirtina natūralias valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų netekties normas;
- 4) kontroliuoja, kaip kaupiamos ir tvarkomos privalomųjų materialinių išteklių atsargos;
- 5) Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka organizuoja valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų apskaitą;
- 6) sudaro pasaugos sutartis su valstybės rezervo atsakingaisiais saugotojais ir sutartis su kitais ūkio subjektais, kai valstybės rezervo materialiniai ištekliai perkami valstybės lėšomis;
- 7) pagal pirkimo dokumentus moka už pirktas valstybės rezervo materialinių išteklių atsargas, priklausančias valstybei nuosavybės teise;
- 8) Vyriausybės nustatyta tvarka priima sprendimus nurašyti valstybei nuosavybės teise priklausančius valstybės rezervo materialinius išteklis;

9) suderinęs su valstybės rezervo koordinatoriumi, teikia Vyriausybei siūlymus nurašyti valstybei nuosavybės teise priklausančių valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų trūkumus ir nuostolius, viršijančius natūralias netekties normas, jei šių trūkumų ir nuostolių atlyginimo neįmanoma išieškoti iš kaltų asmenų;

10) organizuoja ir kontroliuoja valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų atnaujinimą, keitimą, atkūrimą bei sunaikinimą ir tikrina valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų saugojimo sąlygas;

11) organizuoja valstybės rezervą sudarančių įrenginių darbinės būklės periodinius tikrinimus;

12) naudoja valstybės rezervą ir kontroliuoja jo naudojimą.

2. Valstybės rezervo tvarkytojo įgalioti asmenys turi teisę:

1) gauti iš ūkio subjektų, kurie kaupia ir tvarko privalomąsias materialinių išteklių atsargas, informaciją bei dokumentų nuorašus, reikalingus sukauptų privalomųjų valstybės rezervo atsargų kiekiui bei kokybei patikrinti;

2) pateikę tarnybinių pažymėjimą, be išankstinio įspėjimo įeiti į ūkio subjekto gamybines (įskaitant ir nuomojamas) patalpas bei teritoriją ir tikrinti saugomas privalomąsias materialinių išteklių atsargas;

3) atlikti arba pareikalauti, kad kitos kompetentingos institucijos atliktų kontrolinius matavimus, materialinių vertybių inventorizacijas ir kitus atsargų tikrinimus.

3. Valstybės rezervo tvarkytojas turi teisę perduoti šio straipsnio 1 dalies 5–12 punktuose nustatytas visas valstybės rezervo tvarkytojo funkcijas ar jų dalį pavaldiems ar kontroliuojamiems ūkio subjektams.

18 straipsnis. Valstybės rezervo atsakingasis saugotojas

1. Valstybės rezervo atsakingasis saugotojas:

1) Vyriausybės ar jos įgalios institucijos nustatyta tvarka įtraukia į apskaitą saugomas valstybės rezervo materialinių išteklių atsargas;

2) privalo sukaupti privalomąsias materialinių išteklių atsargas pagal jam nustatytą nomenklatūrą ir kieki;

3) Vyriausybės ar jos įgalios institucijos nustatyta tvarka atnaušina, keičia bei atkuria privalomąsias materialinių išteklių atsargas;

4) Vyriausybės ar jos įgalios institucijos nustatyta tvarka inventorizuoja saugomas valstybės rezervo materialinių išteklių atsargas ir informuoja rezervo tvarkytoją apie inventorizacijos rezultatus;

5) užtikrina tinkamą valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų saugojimą, jų tinkamos kokybės išlaikymą;

6) kontroliuoja, ar saugomi valstybės rezervo materialiniai ištekliai atitinka Lietuvos Respublikoje įteisintus saugos ir nekenksmingumo sveikatai bei aplinkai reikalavimus;

7) palaiko saugomų įrenginių, priklausančių valstybės rezervui, darbinę būklę;

8) užtikrina, kad valstybės rezervo naudojimo metu saugomos valstybės rezervo materialinių išteklių atsargos būtų laiku perduotos Vyriausybės nustatytiems subjektams.

2. Valstybės rezervo atsakingasis saugotojas, nepažeisdamas šio straipsnio 1 dalyje ir pasaugos sutartyje nustatytų sąlygų, valstybės rezervui priklausančius saugomus įrenginius gali naudoti ūkinėje veikloje.

3. Valstybės rezervo atsakingojo saugotojo, saugančio valstybei nuosavybės teise priklausančias valstybės rezervo materialinių išteklių atsargas, įsipareigojimai bei atsakomybė nustatomi valstybės rezervo tvarkytojo ir valstybės rezervo atsakingojo saugotojo pasaugos sutartyje. Valstybės rezervo atsakingojo saugotojo, kaupiančio ir tvarkančio privalomąsias materialinių išteklių atsargas, atsakomybę nustato Lietuvos Respublikos įstatymai.

4. Valstybės rezervo atsakingasis saugotojas, nepažeisdamas pasaugos sutartyje nustatytų sąlygų, valstybės rezervo tvarkytojo leidimu gali sudaryti pasaugos sutartis su kitais ūkio subjektais dėl valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų saugojimo.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

ATSAKOMYBĖ UŽ VALSTYBĖS REZERVO ĮSTATYMO PAŽEIDIMUS

19 straipsnis. Teisinė atsakomybė

1. Valstybės rezervo įstatymo reikalavimus pažeidę asmenys atsako šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka.

2. Materialinių išteklių pardavėjų atsakomybė už tai, kad valstybės nuosavybėn parduodami materialiniai ištekliai, skirti valstybės rezervui, neatitinka šio įstatymo 8 straipsnio 5 dalyje nustatytų reikalavimų, šalių susitarimu nustatoma valstybės rezervo tvarkytojo ir pardavėjo sudaromose pirkimo–pardavimo sutartyse. Sudarant šias sutartis, būtina laikytis sąlygos, kad pardavėjas atlygina materialinių išteklių, neatitinkančių šio įstatymo 8 straipsnio 5 dalyje nustatytų reikalavimų, keitimo išlaidas ir sumoka ne mažiau kaip 5 procentų neatitinkančių reikalavimų materialinių išteklių pirkimo–pardavimo sutartyje nurodytos vertės dydžio baudą.

20 straipsnis. Ekonominių sankcijų už privalomųjų materialinių išteklių atsargų kaupimo ir tvarkymo pažeidimus taikymas

1. Jeigu ūkio subjektai, kurie kaupia ir tvarko privalomąsias materialinių išteklių atsargas, per nustatytą terminą nesukaupė nustatyto materialinių išteklių atsargų kiekio arba jei sukauptos privalomosios materialinių išteklių atsargos neatitinka šio įstatymo 8 straipsnio 5 dalyje nustatytų reikalavimų, jie moka 50 procentų nesukauptų arba neatitinkančių nustatytų reikalavimų privalomųjų materialinių išteklių atsargų rinkos vertės dydžio baudą.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nustatytas baudas ūkio subjektams turi teisę skirti valstybės rezervo tvarkytojai pagal savo kompetenciją. Bauda gali būti skiriama ne vėliau kaip per du mėnesius nuo pažeidimo padarymo dienos, o jei yra trunkamas pažeidimas, – nuo jo paaikšėjimo.

3. Valstybės rezervo tvarkytojo nutarimas skirti baudą, kuriame nurodomas baudos dydis (suma), išsiunčiamas pažeidėjui. Baudos sumokamos į valstybės biudžetą ne vėliau kaip per 20 dienų nuo tos dienos, kurią pažeidėjui buvo įteiktas valstybės rezervo tvarkytojo nutarimas skirti baudą.

4. Laiku nesumokėtas baudas kartu su delspinigiais, kurie už kiekvieną dieną sudaro po 0,2 procento baudos dydžio, valstybės rezervo tvarkytojas išieško ne ginčo tvarka ir perveda į valstybės biudžetą.

5. Jei yra aplinkybių, dėl kurių nedelsiant įvykdyti nutarimą skirti baudą negalima, nutarimą priėmęs valstybės rezervo tvarkytojas, remdamasis ūkio subjektu, dėl kurių priimtas nutarimas, motyvuotu pareiškimu, gali atidėti nutarimo vykdymą iki dviejų mėnesių. Nutarimo skirti baudą atidėjimo pagrindus nustato Vyriausybė.

6. Ūkio subjektai, nesutinkantys su valstybės rezervo tvarkytojų nutarimu skirti baudą, turi teisę nutarimą apskųsti įstatymų nustatyta tvarka. Apskundimas nesustabdo valstybės rezervo tvarkytojų nutarimo skirti baudą vykdymo.

PENKTASIS SKIRSNIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21 straipsnis. Valstybės rezervo įstatymo įsigaliojimas

Valstybės rezervo įstatymas įsigalioja nuo jo paskelbimo, išskyrus 7 straipsnio 2 dalį ir 13 straipsnio 7 dalį. Šios dalys įsigalios Lietuvos Respublikai tapus Europos Sąjungos nare.

22 straipsnis. Valstybės rezervo įstatymo įgyvendinimas

Valstybės rezervo įstatymas pradedamas įgyvendinti nuo 2001 m. liepos 1 d., Vyriausybei ar jos įgaliotoms institucijoms parengus ir priėmus šį įstatymą įgyvendinančius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS